

Fernand Combet

SchrummSchrumm

*sau Excursia Duminicală
la Nisipurile Mișcătoare*

R o m a n

Traducere din franceză de Corina UNGUREAN

15
Din 1995

CARTIER *în toate librăriile bune*

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 24 05 87, tel.: 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr.24, sectorul 2, București.

Tel/fax: 210 80 51. E-mail: codexcartier@gmail.com

www.cartier.md

-15%

*Cărțile CARTIER editate în 2010 și având sigla **CARTIER** pentru 2010 pot fi procurate, în toate librăriile bune din România și Republica Moldova, cu o reducere de 15% din prețul indicat pe copertă.*

LIBRĂRIILE CARTIER

Casa Cărții, bd. Mircea cel Bătrân, nr. 9, Chișinău. Tel./fax: 34 64 61. E-mail: casacartii@cartier.md

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 21 42 03. E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 24 10 00. E-mail: librariadinhol@cartier.md

Librăria Vărul Shakespeare, str. Șciusev, nr. 113, Chișinău. Tel.: 23 21 22. E-mail: librariavs@cartier.md

Librăria 9, str. Pușkin, nr. 9, Chișinău. Tel.: 22 37 83. E-mail: libraria9@cartier.md

Colecția *Biblioteca deschisă* este coordonată de Dorin Onofrei

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Em. Galaicu-Păun

Coperta seriei: Vitalie Coroban

Coperta: Vitalie Coroban

Design/Tehnoredactare: Ana Cioclo

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Combinatul Poligrafic (nr. 00144)

Fernand Combet

SCHRUMMSCHRUMM

© Éditions Gallimard, 2006

Fernand Combet

SCHRUMMSCHRUMM

Ediția I, martie 2010

© 2010, Editura Cartier pentru prezenta versiune românească.

Această ediție a apărut într-un tiraj de 610 exemplare. Toate drepturile rezervate.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Combet, Fernand

SchrummSchrumm / Fernand Combet. - Ch. : Cartier, 2010

(Combinatul Poligr.). - 300 p. - (Colecția „Biblioteca deschisă”).

Tit. orig. : SchrummSchrumm. - 610 ex.

ISBN 978-9975-79-613-2.

821.133.1-31

C 63

I

Într-o bună dimineată SchrummSchrumm fu anunțat că autobuzul Societății de Excursii Duminicale la Nisipurile Mișcătoare îl aștepta în fața casei. SchrummSchrumm răspunse că era, fără îndoială, vorba de o greșeală. Nu numai că nu făcuse nicio cerere pentru a pleca la Nisipurile Mișcătoare, dar – de când lumea!- autobuzul nu se oprise vreodată acolo. I se ceru însă să se încredințeze. Și chiar așa era. Era chiar el, autobuzul, care – legendar, sinistru, strălucitor – trecea cu o viteză amețitoare, într-un halo de flăcări purpurii și într-un vuiet ca de tunet... Putea fi zărit chiar și șoferul la volan. Doi tineri coborâră din mașină și desfășurară o pânză neagră pe care era scris, cu litere aurii, următorul slogan publicitar: „Excursia la Nisipurile Mișcătoare îi satisface pe cei tari și-i întărește pe molâi. Nu vă opuneți chemării vocației. Mergeți până la capăt!” Începură apoi să împartă bomboane copiilor și cârnați calzi adulților. Dar nu aveau mare trecere. Din timp în timp își înălțau capetele și strigau, fără a se adresa cuiva anume: „Îl așteptăm pe excursionistul SchrummSchrumm!” Ca la un semn, toți vecinii care stăteau la ferestre se întoarseră spre el și îi urară drum bun. Negustorul de fleacuri de tinichigerie – care se pregătea să plece, ca în fiecare zi, la Acupunctură – îi ură drum bun și excursie frumoasă. Cei

doi bătrâni care plimbau în fiecare zi un copil mort într-un cărucior roz îi urară drum bun. Chiar și niște străini îi urară drum bun în dimineața aceea. Niște funcționari de la Serviciul Expediere-Recepție, purtând pe umerii lor zdraveni trei cufere de răchită încinse cu cercuri de fier, îi zâmbiră și îi urară excursie frumoasă. Câțiva săteni veniți la o nuntă, tot înălțând foarfecele de aur, îi urară și ei drum bun. Degeaba le răspundea el că nu pleca în excursie – toți clătinau din cap cu subînțeles... Începu chiar să se neliniștească întrebându-se dacă nu cumva făcuse vreo cerere de înscriere de care nu-și mai amintea. Și apoi, de când nu mai făcuse el vreo excursie duminicală? Ehe, nici nu-și mai aducea aminte...

Ajuns în fața autobuzului, constată că toți vecinii dispăruseră. Și negustorul de fleacuri de tinichigerie, și cei doi bătrâni care plimbau un copil mort într-un cărucior roz, și cei pe care nu-i cunoștea – funcționarii de la Serviciul Expediere-Recepție, și sătenii în veșminte de nuntă – se făcuseră cu toții nevăzuți. Ferestrele erau închise și storurile trase.

Cei doi tineri se grăbiră să-l întâmpine. Aveau ochii fardați discret și unghiile lăcuite. După ce verificară că era într-adevăr vorba de SchrummSchrumm, excursionist de clasa întâi, îi ziseră:

– Cererea dumneavoastră de înscriere a fost acceptată de înaltele autorități ale Excursiei. Prin urmare, am venit să vă căutăm. Domnul Prestigiu vă așteaptă.

– Cine-i Domnul Prestigiu?

– Domnul Prestigiu este șeful convoiului. Noi suntem subordonații dumnealui. Domnul Prestigiu veghează ca această călătorie să se petreacă în cele mai bune condiții și își dă silința ca ritualul să fie întru totul respectat.

La cuvântul ritual, SchrummSchrumm nu-și putu ascunde stinghereala. Într-adevăr, și legendele vorbeau de un ritual. Făcuse, de altfel, cercetări și purtase corespondență cu diverși specialiști și chiar ținuse el însuși o conferință pe această temă. Dar zadarnic încerca să-și amintească formulele. Din fericire nu avu răgaz să se frământa prea mult: Domnul Prestigiu sosi. Era un bărbat solid și înalt. Zâmbea descoperindu-și toți dinții și ținea în mână un bici care se subția spre vârf, dar cu mânerul gros și dur. Se servea de el cu o îndemânare extraordinară, şuierându-i șfichiul pe lângă urechile tinerilor care stăteau nemișcați – obișnuiți, probabil, cu această manie. Dimpotrivă, SchrummSchrumm, când văzu cureaua de piele apropiindu-se de fața lui, nu se putu împiedica să nu facă un salt în spate, spre hazul tuturor.

– Iertați-mi nervozitatea, zise el. Mi-s nervii în pioaneze.

– Da, întotdeauna-i așa, încuviință Prestigiu. Nu ne așteptați așa devreme, nu-i așa?

– Nu vă așteptam chiar deloc, replică SchrummSchrumm. Și nici nu-mi amintesc să fi făcut vreo cerere de înscriere.

– Auziți, Domnule Prestigiu! ziseră cei doi tineri. Nu-și amintește de nimic. Nu-i nemaipomenit?

Însă șeful convoiului nu manifestă nicio mirare.

– Liniștiți-vă, domnule excursionist, se mai întâmplă, spuse el făcându-le semn băieților să stea cumiți. Nu-i chiar o reacție normală, dar nici nu avem de ce să ne facem griji. Nu le dați ascultare imbecililor ăstora doi. Uitați cum stau lucrurile: într-o zi depuneți o candidatură. Pe urmă trec săptămâni, luni, poate chiar ani și, încetul cu încetul, uitați când și de ce ați făcut acest demers. Poate că erați numai abătut; sau poate voiăți să vedeți un ținut. Dar nici nu vă mai gândiți

la asta... Astfel încât, atunci când, după tot acest răstimp – ce de timp pierdut, aveți dreptate, domnule excursionist –, autobuzul Societății de Excursii la Nisipurile Mișcătoare vine să-l caute pe candidatul excursionist, acesta ne declară că nu-și amintește să fi semnat vreo cerere de înscriere. E uimit, uneori manifestă chiar o anumită ostilitate la adresa noastră, căci între timp își făcuse alte planuri... Asta se petrece și în mintea dumneavoastră, nu-i așa? Vedeți că suntem la curent cu toate. N-aveți grijă, o să treacă.

– E foarte subtil ce spuneți și asta demonstrează că aveți o solidă instrucție de funcționar în Excursii, răspunse SchrummSchrumm. Dar explicația asta nu e valabilă și în cazul meu. Eu sunt excursionist profesionist, domnilor. Excursia pentru mine nu e o petrecere a timpului liber, nu e nici măcar o plăcere: e o vocație. Cu alte cuvinte, dacă aș fi făcut o cerere, mi-aș fi amintit.

– Nu vă fie cu supărare, domnule excursionist.

– Vorbeam așa doar ca să simplificăm lucrurile. În fond, fie că vă amintiți fie că nu, acum trebuie să veniți: deja suntem în întârziere și, în plus, ne-am cam îndepărtat și de la ritual. Casa vă e bine închisă, domnule SchrummSchrumm? Sunteți gata, într-un totuș și cu adevărat pregătit?

SchrummSchrumm răsuflă ușurat la auzul acestor ultime două fraze în care recunosc formulele ritualice.

– Casa mi-e bine închisă și sunt gata, într-un totuș și cu adevărat pregătit.

– Perfect! rosti Prestigiu adresându-le subalternilor un semn vag, dar căruia ei părură să-i înțeleagă perfect semnificația, căci se năpustiră asupra lui SchrummSchrumm și-l prinseră cu o forță de care nu-i credeai în stare. Îl dezbrăcă

complet și începură să-i frece trupul cu balsamul negru și puturos al novicilor. Nu trebuia să le ia în nume de rău această măsură, îi explicară ei, ba chiar dimpotrivă, căci era vorba de un balsam ritualic, menit să-l apere împotriva halucinațiilor de-a lungul drumului până la Neînțelegere.

SchrummSchrumm își aminti la timp ce se cuvenea să întrebe:

– Ce este Neînțelegere?

– Neînțelegere este sediul central al Excursiei Duminicale la Nisipurile Mișcătoare, i se răspunse în timp ce era condus la autobuz. Fu așezat în față, imediat în spatele șoferului care se întoarse să-l măsoare gânditor din priviri pe noul venit. Scaunul de alături nu era ocupat. În spate un bărbat de vreo cincizeci de ani, îmbrăcat foarte elegant, cu o vestă înflorată și cu o perlă enormă înfiptă în cravată, vorbea încet cu un bărbat de patruzeci de ani cu față tristă și severă. Dar, în afară de cei doi pasageri, toți ceilalți călători dormeau și sforăiau care mai de care: nici zarva făcută când el fu împins înăuntru, nici zgomotoasele considerații ale celor trei nu-i făcură să deschidă ochii sau să întoarcă măcar capetele. „Ciudat autobuz, ciudați călători”, își zise SchrummSchrumm zâmbindu-i curtenitor șefului Prestigiu. Acesta îi răspunse cu o grimasă ironică și îi interpelă pe cei doi băieți fardați: „Grăbiți-vă!”, le ordonă el pe un ton brutal.

Cei doi se aruncară iar asupra lui SchrummSchrumm imobilizându-l și, indiferenți la protestele lui, îi prinseră mâinile și gleznele în cătușele fixate pe brațele scaunelor și pe planșeul autobuzului. „Nu mai faceți atâta scandal! Toată lumea e încătușată aici...”, făcu un băiat și atunci Schrumm-Schrumm observă într-adevăr cătușele strălucind la încheietu-

rile mâinilor tuturor călătorilor. „Bine!”, conchise Prestigiu în timp ce subalternii se îndreptau spre spatele mașinii. Închise el însuși portiera, se așeză lângă SchrummSchrumm și dădu semnalul de plecare.

– Hop! Hop! făcu el vesel.

– Hop! Hop! repetă cu bucurie șoferul, și mașina se puse în mișcare.

Urmară mai întâi un parcurs pe care SchrummSchrumm îl cunoștea bine. Casele mici pe lângă care treceau erau cele ale excursioniștilor pensionari și tihniți: înconjurate de grădini îngrijite; fumul tremurător al șemineelor se înălța în văzduh, iar ferestrele erau înveselite de perdele în carouri. Dar, curând, casele se răriră, peisajul deveni mai arid și mașina apucă pe un drum necunoscut. Acum treceau pe lângă țigani așezați în fața unor hanuri părăsite, dar care fuseseră odată nemaipomenit de luxoase. Copii hilari dansau împreună cu orbi, cu infirmi sau cu nătângi la marginea poieniițelor ofilite. De fiecare parte a drumului stâlpii de telegraf erau transformați în spânzurători de care atârnav trupurile unor bărbați. Limba neagră le ieșea din gură. Țărani în costume de nuntă cocoțați pe scări tăiau limbile spânzuraților cu foarfece de aur și cântau cuplete obscene. Șeful convoiului așteptă ca mașina să treacă de spânzurați și se ridică. Lăsă cu grijă de o parte biciul de care era nedespărțit și scoase dintr-un toc de piele de căprioară un ciocănel lucrat cu meșteșug. Purcuse apoi la o minuțioasă verificare a legăturilor excursioniștilor. Bătea cu ciocănelul în lăntucurile metalice și dădea din cap mulțumit când auzea sunetul cristalin indicând că erau în stare bună. Urmărindu-l – în ciuda cătușelor putea întoarce capul și să vadă până pe la mijlocul autobuzului –, SchrummSchrumm

fu frapat de un amănunt care-i scăpase la urcare: printre excursioniști nu erau nici femei, nici copii.

– Al naibii tip, Prestigiu ăsta, nu-i așa? murmură domnul bine îmbrăcat din spatele lui. Așteptase ca șeful convoiului să ajungă în spate ca să îndrăznească să lege o conversație. SchrummSchrumm îl aprobă:

– Da, e un om cumplit. Iar tovarășii noștri de drum dorm duși.

Aprobară amândoi din cap.

– Permiteți-ne să ne prezentăm, șopti domnul elegant. Dumnealui este secretarul și prietenul meu, domnul Broadway; iar eu sunt Basile, industriaș la Acupunctură. E prima noastră excursie și ni se pare foarte interesant. Am auzit vorbindu-se de dumneavoastră, domnule SchrummSchrumm. Faptele dumneavoastră sunt celebre.

Dar o voce puternică îi făcu să tresară: „Liniște! În autobuzele Societății de Excursii Duminicale la Nisipurile Mișcătoare nu e tolerată niciun fel de discuție!” Era ordinul lui Prestigiu care, terminând verificarea și întorcându-se la locul lui, repri-mă ferm conversația. Astea fiind zise, scoase un oftat adânc și se pregătea să se așeze când, fără vreun motiv aparent, șoferul făcu o manevră brutală, scoțând mașina pe marginea drumului și oprind apoi brusc. Toți excursioniștii fură aruncați în față, ceea ce cu siguranță ar fi provocat accidente dacă nu ar fi fost imobilizați de cătușe. Atunci se treziră toți deodată și începură un concert de proteste, cu atât mai indignate, cu cât Prestigiu zăcea întins pe podea. Fusesse aruncat cu o violență nemaipomenită și părea imposibil să nu-și fi rupt vreun mădular. Cei doi băieți fardați erau deja îngenuncheați la capătâiul șefului lor și îi lingeau pe rând fața, gemând cu voce tare: